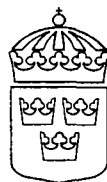

Utbildningsutskottets betänkande

1989/90:UbU29

Anslag på tilläggsbudget II

1989/90
UbU29

ÅTTONDE RESP. TRETTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1989/90:125 dels i bilaga 6 (utbildningsdepartementet) under punkt [1] C 4. Bidrag till studieförbunden m.m., dels i bilaga 10 (civildepartementet) under punkt [2] B 12. Bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn.

Propositionen

Regeringen har i bilaga 6 under punkt [1] C 4. Bidrag till studieförbunden m.m. (s. 17—18) föreslagit

1. att riksdagen godkänner vad som förordats i propositionen beträffande en särskild studiekampanj för invandrare inför valet 1991,
2. att riksdagen till Bidrag till studieförbunden m.m. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 10 800 000 kr.

Regeringen har i bilaga 10 under punkt [2] B 12. Bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn (s. 30—31) föreslagit att riksdagen till Bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 10 000 000 kr.

Motionerna

1989/90:Ub152 av Ann-Cathrine Haglund m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår regeringens förslag om en särskild studiekampanj för invandrare i enlighet med vad som i motionen anförts,
2. att riksdagen avslår regeringens förslag att till Bidrag till studieförbunden m.m. på tilläggsbudget för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag på 10 800 000 kr.

1989/90:Ub153 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag om bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn i enlighet med vad i motionen anförts.

1989/90:UbU29

1989/90:Ub154 av Larz Johansson och Jan Hyttring (båda c) vari yrkas att riksdagen beslutar att de i propositionen föreslagna studierna skall kunna bedrivas enligt de modifierade bidragsregler som anges i motionen.

1989/90:Ub155 av Lars Tobisson m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen avslår förslaget om ett reservationsanslag på 10 000 000 kr. till bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn.

Motiveringen återfinns i motion Fi49.

1989/90:Sf61 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen med avslag på regeringens förslag om en studiekampanj för invandrare inför valet som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökade informationsinsatser för invandrare inför valet.

Motiveringen återfinns i motion Ub153.

Utskottet

1. Särskild studiekampanj för invandrare inför valet 1991

I propositionen föreslås i bilaga 6 under punkt [1] C 4. Bidrag till studieförbunden m.m. att särskilda medel anslås inför 1991 års allmänna val för att anordna en studiekampanj för att förbättra valdeltagandet bland invandrare. En liknande kampanj genomfördes inför valet 1988 av studieförbunden i nära samarbete med olika invandrarorganisationer. I likhet med den kampanjen bör enligt propositionen verksamheten organiseras som gruppstudier enligt studiecirkelmodell. Med hänsyn till den omfattande planering som krävs bör kampanjen påbörjas snarast.

För studiekampanjen beräknar föredragande statsrådet 30 000 studietimmar till en sammanlagd kostnad av ca 8,3 milj.kr. Därutöver beräknas 2,5 milj.kr. till studieförbunden för information till invandrarna, till bidrag till ledarinformation och utbildning av cirkelledare. Totalt föreslås således i propositionen att 10,8 milj.kr. anvisas under anslaget C 4. Bidrag till studieförbunden m.m. på tilläggsbudget II för budgetåret 1989/90.

I två motioner, nämligen 1989/90:Ub152 (m) och 1989/90:Sf61 (fp), yrkas avslag på regeringens förslag om en särskild studiekampanj. I den förstnämnda motionen hävdas att regeringen valt fel metod att stimulera till ökat valdeltagande bland invandrare och dessutom kritiserar enskildheter i förslagets utformning. I båda motionerna framförs åsikten att det framför allt är de politiska partierna som bör informera om de politiska alternativen inför allmänna val. Enligt motion

1989/90:Sf61 kan det inte uteslutas att sådana informationsinsatser kommer att kräva ytterligare medel. Regeringen förutsätts återkomma med förslag i detta syfte.

Utskottet delar regeringens uppfattning att det är angeläget att söka förbättra valdeltagandet bland invandrare. Då erfarenheterna av den särskilda studiekampanjen som studieförbunden anordnade inför 1988 års val var tillfredsställande anser utskottet att en motsvarande kampanj bör anordnas inför 1991 års val. Således bör riksdagen med bifall till propositionen samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub152 och 1989/90:Sf61 på tilläggsbudget II för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag på 10 800 000 kr. under anslaget Bidrag till studieförbunden m.m.

2. Bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn

I propositionen föreslås i bilaga 10 under punkt [2] B 12. Bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn att riksdagen skall anvisa 10 milj.kr. till en studiesatsning kring den offentliga sektorn. Verksamheten som föreslås organiseras som gruppstudier enligt studiecirkelmodell bör bedrivas inom ramen för det ordinarie folkbildningsarbetet. Det föreslagna engångsbeloppet om 10 milj.kr. avser en studiesatsning under två år i studieförbundens regi med start hösten 1990.

I två motioner, nämligen 1989/90:Ub153 (fp) och 1989/90:Ub155 (m), yrkas avslag på regeringens förslag att anslå 10 milj.kr. som *bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn*. I båda motionerna hävdas att strävan i stället borde vara att förändra den offentliga sektorn och att skapa alternativ till denna. I den mån studiecirklar skall anordnas om detta bör detta enligt motionärerna kunna ske inom ramen för studieförbundens ordinarie verksamhet.

Utskottet delar föredragande statsrådets uppfattning att den intensiva debatten om den offentliga sektorns roll motiverar att en särskild studiesatsning görs med början hösten 1990. Utskottet utgår från att det särskilda tilläggsbidraget om 75 kr. per studietimme kommer att lämnas under båda de aktuella verksamhetsåren. Riksdagen bör således med bifall till propositionen samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub153 och 1989/90:Ub155 till Bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn på tilläggsbudget II för budgetåret 1989/90 anvisa ett reservationsanslag på 10 000 000 kr.

Modifierade bidragsregler föreslås i motion 1989/90:Ub154 (c) för att möjliggöra att en studiecirkel samlas till två kortare träffar på kvällstid och en längre sammankomst under ett veckoslut. Motionärerna anser att den föreslagna cirkelformen lämpar sig väl för den typ av samhällsstudier som satsningen avser.

Utskottet anser att det inte finns skäl att frånga de bestämmelser i förordningen om statsbidrag till studiecirklar m.m. (SFS 1981:518 med senare ändringar) som reglerar antalet studietimmar (14 §) och sammankomster (15 §). Utskottet föreslår därför att motion 1989/90:Ub154 avslås av riksdagen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *studiekampanj för invandrare inför valet 1991 och anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:125 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub152 och 1989/90:Sf61 dels godkänner vad som förordats i propositionen, dels till *Bidrag till studieförbunden m.m.* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 10 800 000 kr.,

2. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:125 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub153 och 1989/90:Ub155 till *Bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 10 000 000 kr.,

3. beträffande *modifierade bidragsregler för studiecirklar om den offentliga sektorn*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub154.

Stockholm den 3 maj 1990

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Larz Johansson (c), Ann-Cathrine Haglund (m), Bengt Silfverstrand (s), Lars Leijonborg (fp), Lars Svensson (s), Ingvar Johnsson (s), Berit Löfstedt (s), Birger Hagård (m), Marianne Andersson i Vårgårda (c), Björn Samuelson (vpk), Ewa Hedkvist Petersen (s), Ingegerd Wärnersson (s), Jan Björkman (s), Ulf Melin (m), Margitta Edgren (fp) och Claes Roxbergh (mp).

Reservationer

1. Studiekampanj för invandrare inför valet 1991 och anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m. (mom. 1)

Ann-Cathrine Haglund, Birger Hagård och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet delar regeringens" och slutar med "studieförbunden m.m." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är viktigt att invandrare med rösträtt har så mycket information om vårt valsystem och om de politiska partiernas olika program att de finner det meningsfullt att delta i valet. Regeringen väljer emellertid fel metod för att stimulera ett ökat valdeltagande.

Den tekniska lösning som regeringen väljer leder till att studieförbunden erhåller resurser inte efter prestation utan efter de "relativa andelar som studieförbunden redovisat under huvudämnesgruppen: samhällsvetenskap, information under de tre senaste redovisningsåren". Ingenting talar enligt utskottets mening för att ett studieförbund med stor andel studiecirkel i samhällsinriktade ämnen också är bäst lämpat att genomföra en studiekampanj om vårt valsystem eller om den politik de olika partierna företräder.

Utskottet anser att det stöd som de politiska partierna erhåller för att på invandrarnas eget språk informera om Sveriges valsystem och om sin politik gör det möjligt att nå invandrarna. Således bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub152 och med anledning av motion 1989/90:Sf61 avslå regeringens förslag att anordna en särskild studiekampanj inför valet 1991 och att anslå särskilda medel för densamma på tilläggsbudget II för budgetåret 1989/90.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *studiekampanj för invandrare inför valet 1991 och anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub152 och med anledning av motion 1989/90:Sf61 avslår proposition 1989/90:125,

2. Studiekampanj för invandrare inför valet 1991 och anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m. (mom. 1)

Lars Leijonborg och Margitta Edgren (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet delar regeringens" och slutar med "studieförbunden m.m." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar visserligen uppfattningen att det är angeläget att söka förbättra valdeltagandet bland invandrare, men anser att regeringen väljer fel metod.

Utskottet anser att det framför allt är de politiska partierna som skall informera om de politiska alternativen inför allmänna val. Utskottet delar den uppfattning som framförs i motion 1989/90:Sf61 att ytterligare medel utöver de 12,4 milj.kr. som föreslagits under andra huvudtiteln i propositionen till de politiska partierna kan behöva anvisas. Utskottet förutsätter att regeringen återkommer till riksdagen med förslag i detta syfte. Således bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf61 och med anledning av motion 1989/90:Ub152 dels avslå regeringens förslag att anordna en särskild studiekampanj inför valet 1991 och att anslå särskilda medel för densamma på tilläggsbudget II

för budgetåret 1989/90, dels som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört om ökade informationsinsatser för invandrare inför valet 1991.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *studiekampanj för invandrare inför valet 1991 och anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf61, med anledning av motion 1989/90:Ub152 samt med avslag på proposition 1989/90:125 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Anslagsbeloppet under Bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn (mom. 2)

Ann-Cathrine Haglund (m), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Ulf Melin (m) och Margitta Edgren (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet delar föredragande" och slutar med "10 000 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att den offentliga sektorns problem måste angripas med andra medel än studiesatsningar i studiecirkelform. För förnyelse av den offentliga sektorn krävs enligt utskottets uppfattning mer konkreta åtgärder, bl.a. genom att privata alternativ tillåts. Utskottet förutsätter att studieförbunden i sina samhällsinriktade kurser, dvs. inom ramen för sin ordinarie verksamhet, tar upp frågor om förnyelse och förändring av den offentliga sektorn. Riksdagen bör således med bifall till motionerna 1989/90:Ub153 och 1989/90:Ub155 avslå förslaget att på tilläggsbudget II för budgetåret 1989/90 anvisa ett reservationsanslag på 10 000 000 kr. för studiecirklar om den offentliga sektorn.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studiecirklar om den offentliga sektorn*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub153 och 1989/90:Ub155 avslår proposition 1989/90:125,

4. Modifierade bidragsregler för studiecirklar om den offentliga sektorn (mom. 3)

Larz Johansson och Marianne Andersson i Vårgårda (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "av riksdagen" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är angeläget att många människor ges möjlighet att engagera sig i den speciella studiesatsningen om förnyelsen av den offentliga sektorn. Det finns därför anledning att frånga de bestämmelser i förordningen om statsbidrag till studiecirklar m.m. (SFS 1981:518 med senare ändringar) som reglerar antalet studietimmar (14 §) och sammankomster (15 §). Utskottet

föreslår därför att de modifierade regler som föreslås i motion 1989/90:Ub154 skall gälla för studiecirkelarna om den offentliga sektorn. Vad utskottet anfört om modifierade bidragsregler bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub154 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *modifierade bidragsregler för studiecirkel om den offentliga sektorn*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub154 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

